

Ábyrgd til borgaran og ábyrgd av landi ganga hond í hond

Tað eru óteljandi loysnir fyri, hvussu vit betra um búskapin hjá okkum og fáa lokkað føroyingar aftur til Føroyar. Vit eru øll ymisk og hava hvør sítt boð uppá, hvussu vit kunnu gera samfelagið betri og lættari at liva í.

Summi hava tørv á betri skúla, útbúgving og lestrarstuðuli. Tey flestu vilja hava skattalætta. Mong ynskja stuðul til mentan og ítrótt. Onnur vilja, at iløgur skulu gerast fyri at varveita útjaðaran. Aftur onnur vilja, at iløgur skulu dekkja undirskot í hart raktum vinnum. Vit skulu byggja tunnlar og hava gott heilsuverk um alt landið. Skulu hjálpa teimum veiku, betra um umstøðurnar hjá teimum gomlu, syrgja fyri, at barnafamiljur verða stuðlaðar, og samstundis skulu vit venda hallinum á figgjarlógini.

Føst í umsitingini

Trupulleikin hjá okkum er, at ov nógv av valdinum liggur hjá landinum. Búskaparlaga býtið millum alment og privat er 80/20, sum er eitt býti, vit annars bara síggja í há-sosialistiskum londum sum Kuba og Norðurkorea. Hetta býtið má broytast sum skjótast, og vit mugu fáa meira javnvág í búskapin. Samfelagið er blivið ov dýrt at reka, og av tí at landið umsitir so stóran bita av vinnuni, er tað bara landið, vit kunnu venda okkum til í neyðini. Vit eru føst í umsitingini, fáa ikki brotið okkum leys, fáa ikki hugsað og skapað sjálvi og fáa ikki tað

F

Sunneva Háberg Eysturstein

Framsókn

burturúr ognum okkara, sum vit í veruleikanum eiga rættin til.

Ábyrgd til borgaran

Landið má gera umleggingar í skipanini og geva ábyrgdina aftur til borgaran. Sum valskráin hjá Framsókn sigur, skal alt alment virksemin, sum ikki er grundrakstur – eitt nú infrakervið – verða einskilt. Almennar tænar skulu bjóðast út til privatar fyrirkur, bæði fyri at

fáa kapping um tær og fyri at staðfesta, hvat tær í veruleikanum kosta, og privatar tænar skulu traðka til, har tað almenna ikki røkkur. Um vit eggja hugin til at seta í verk og geva privatum vinnurekandi betri karmar at virka undir, vil tað føra við sær breidri og betri útboð av tænastrum í samfelagnum, meira dynamikk og búskaparligan vøkstur.

Ábyrgd av landinum

Samstundis sum vit geva ábyrgdina aftur til borgaran, skulu vit taka ábyrgd av egnum landi, tí aðrenn samfelagið kann fáa samhangandi karmar at virka undir, mugu vit sjálvi skapa og umsita samfelagsbygnaðin. Vit mugu hava eina føroyska stjórnarskipan, og øll málsøki, ið viðkoma landi okkara, mugu skipast eftir okkara egnu reglum.

Tað er einans við føroyskari lóggávu, gjørdari av føroyska fólkinum, at vit kunnu skapa nøktandi og samhangandi karmar fyri fólk og vinnu í okkara landi.

Eftir okkara egnu treytum

Um vit geva ábyrgdina aftur til fólkid og privatu vinnuna, fáa vit meira av dynamikki og lívi í búskapin. Men tað er ikki fyrr enn vit hava fingið eitt land, ið vit sjálvi hava snikkað saman eftir okkara egnu treytum, at vit kunnu finna útav, júst hvat tað er, okkara samfelagi tørvar fyri at geva vinnu og mentan ordiliga nøktandi karmar.

Tá vit hava fingið ábyrgd av egnum landi, kunnu vit hondseyma eina samfelagsskipan júst til okkara samfelag, ið fer at geva betri javnvág í búskapin. Einans eftir okkara egnu treytum, kunnu vit finna útav, hvat tænar okkum sjálvum og samfelagi okkara best.

»Eg skíti á, um eg skal eta gras!«

So elegant komu orðini úr gapinum á einum loysingarmanni á Ólavsøku. Maðurin skuldi loysa fyri einhvønn prís. Tað var líka mikið, um hann skuldi deila matskálina við seyðin og verða vegetar til hann doyði. Hann skuldi bara loysa.

... men hvussu ógvísiga raka yvirtøkur og blokkniðurskurður í veruleikanum?

- Vit hava lækkað blokkin og fastfryst hann fyri hálva milliard. Hetta er uml. sama upphædd, sum hallið á figgjarlógini er ídag.
- Blokkurin er uml. 615 mió ídag.
- Taka vit blokkin, blokkniðurskurð, fastfrysting og aðrar veitingar, so er talið uml. 1.4 milliard.
- Sambært figgjarlógaruppskotinum fyri 2012, verður roknað við at landskassin fær 1,4 mia. inn í vanligum inntøkuskatti í 2012, so um alt skal figgjast við skattahækking, so má landsskatturin tvívaldast

Tjóðveldi vil hava fólkatálið upp á 55.000 fólk, men hvør fer at tíma at búa í einum landi, har skattatrysti er uml. 70%, samstundis sum kostnaðarstøðið er tað hægsta í verðini?

Hetta er í stuttum at undirgrava alt, sum hevur við persónligt frælsi at gera. Kvetta vit øll bond við Danmark ídag, so ríkur vælferðarsamfelagið og vit verða øll skattatrælir.

Hergeir Staksberg

Les meir á facebook

Útjaglaði frælsisretorikkurin er tíverri vorðin til religiún, har trúgv hevur meir at siga enn fakta.

Lægri MVG á gerandisvørum – lægri livikostnað

Vit eru øll samd um, at livikostnaðurin í Føroyum er ov høgur. Hann lækkaði nakað, um vit høvdu lægri MVG á gerandisvørum. Flestu lond í Europa hava lægri MVG á ávísam vørubólkum ella til ávísar vinnuvegir, av ES-londunum eru tað einans Danmark og Bulgaria, sum bert hava ein MVGsats. Í Finnlandi eru trýggir MVGsatsir 23%, 13% og 9%; í Noregi 25%, 14% og 8%; í Svøríki 25%, 12% og 6%; í Íslandi 25,5% og 7%. Í Íslandi er lægri satsurin m.a. á matvørum.

Lægri MVG

Um ein familja keypir fyri 1.250 kr í gerandisvørum um vikuna, so eru 312,50 kr av teimum MVG. Um MVGið á gerandisvørum varð lækkað til 10%, so hevði familjan fingið somu vørur fyri 1.125 kr. Sparingin hevði verið 125 kr um vikuna, tað eru 6.500 kr um árið; hetta er næstan ein hálv mánaðarløn hjá nógvum lágløntum. Lægri MVG á gerandisvørum lækkar livikostnaðin hjá øllum, men lækkingin munar mest hjá teimum við lágum inntøkum – m.a. tímaløntum, pensjónistum og lesandi – og hjá teimum við stórum útreiðslum til gerandisvørur – t.d. barnafamiljum og stórum upphaldarum.

Lægri MVG á gerandisvørum er avgjørt ein skilgátur loysn, sum bæði lækkar livikostnaðin og munar mest hjá teimum, sum hava tað truplast at fáa endarnar at røkka saman.

Inntøkumissur hjá landskassanum

Um MVGið á gerandisvørum lækkaði, so hevði landskassin mist nakað av sínum inntøkum, men ein partur hevði komið aftur, tí spardi peningurin verður brúktur til at keypa fleiri

Karl Olsen

Valevni Sjálv

vørur, onkur fer kanska at brúka peningin til viðlíkahald av húsunum – skapar arbeiði. Eg haldi eisini, at lækkaði livikostnaðurin kann tálma lønarhækkingum, tað er ein langtíðar fyrimunur hjá bæði landsbúskapinum og privata vinnulívum.

Veljið Karl A. Olsen og Sjálvstýrisflokkinn, um tit vilja lækka livikostnaðin og geva lágløntum betri livikost.